

مجموعه کتب شهروندان دگرشمنان

رسانه باشما چه می کند؟

مؤلف:

عصومه نصیری

انتشارات یشتیلین

تهران - بهار ۱۳۹۶

فهرست مطالب

تقدیم ۶

مقدمه ۷

رسانه‌ها چگونه مخاطب را اداره می‌کنند

۱-۱- برجسته سازی ۱۴

۱-۲- تکرار ۱۵

۱-۳- وابستگی رسانه‌ای ۱۶

۱-۴- تقاعد سازی ۱۹

۱-۵- مهندسی در حین غفلت ۲۱

۱-۶- دستکاری اذهان ۲۲

۱-۷- ترس، مغالطه‌ای و سایر هیجانات ۲۳

۱-۸- انگ‌سازی ۳۰

۱-۹- اعتمادسازی برنامه‌ریزی شده ۳۱

۱-۱۰- محدود کردن انتخاب‌ها ۳۲

۱-۱۱- تحکیم تجربه ۳۳

۱-۱۲- بازنمایی‌های پیچیده ۳۵

۱-۱۳- قهرمان سازی ۳۸

منابع و مآخذ ۴۱

مقدمه

در دنیایی که به هر سو روی بگردانید با انبوهی از پیام‌های رسانه‌ای مواجه می‌شوید که هر کدام با مقصودی خاص برای تحت تاثیر قرار دادن شما تولید و ارسال شده‌اند، ساده انگارانه ترین کار پذیرش بدون بررسی و تحلیل این پیام‌هاست. شاید برای همین باشد که تا چند سال آینده دیگر مدرک تحصیلی و توانایی خواندن و نوشتن، شما را در زمره باسوادان قرار نمی‌دهد و اگر مهارت یا سواد استفاده و تحلیل پیام‌های رسانه را نداشته باشید جزو بی‌سوادان محسوب می‌شوید.

مبست این امر سال‌ها پیش برای سایر کشورها مبرهن شد. است و آن‌ها سعی در تربیت شهروندان هوشمند در مواجهه با رسانه‌ها داشته‌اند چراکه می‌دانستند آسیب‌های مترتب از ناآگاهی از این فضا چگونه می‌تواند سبک زندگی و فرهنگ یک کشور را تحت تاثیر قرار داده و پله پله آن را به سمت نابودی سوق دهد.

ما در ایران اسلامی اما تاگی و بعد از ضربات فراوانی که از این عدم آموزش و آگاهی سازی خورده‌ایم، احساس نیاز کرده و با سرعت لات پیشی در حال حرکت در این شاهراه بزرگ هستیم.

مجموعه کتب شهروند هوشمند خلاصه‌ای از آنچه در حوزه سواد رسانه‌ای نیاز تک تک افراد جامعه برای کسب مهارت‌های مواجهه با محتوای تولید شده از سوی رسانه‌هاست، می‌باشد. در این کتاب پنج سوال و پنج نکته طلایی که باید مدام در مواجهه با پیام‌های رسانه‌ای از خودتان پرسید، در آغاز هر فصل تکرار شده است تا با نهادینه سازی آن، حداقل دیگر خواننده بدون بینش در

فضای پهناور رسانه‌ای با تاکید بر فضای آنلاین رسانه‌ای نباشید. هرگاه با تمرین و تکرار توانستید این سوالات کلیدی و طلایی را در مواجهه با پیام‌ها، مخصوصاً آنهایی که در حال معرفی یا نهادینه سازی سبک خاصی از تفکر و زندگی است، پاسخ دهید یعنی قطار ذهن شما روی ریل سواد رسانه‌ای قرار گرفته و در حال حرکت است.

به این کتاب بسان یک کتاب که در نهایت باید یک بار خوانده شود، ننگرید. این کتاب را روی میز و در دسترس هم‌همی خود و فرزندان‌تان قرار دهید تا شاید با نگاه چند بار به آن بتوانید موارد مطرح شده را ملکه ذهنتان کنید. سواد رسانه‌ای تنها و تنها و تنها از راه آموزش، تکرار و تمرین کسب می‌شود. شما باید مهارت تفکر انتقادی و هوشمندانه را با تکرار بسبب کنید.

ارتقاء سواد رسانه‌ای ارتقاء آموزشی نیست بلکه از طریق آن مهارت‌های مهارت‌های تحلیل و مصرف رسانه تقویت شده و شما قدرت انتخاب بهتر متن رسانه‌ای را خواهید داشت.

ما باید یاد بگیریم در پرتو برخورد هدف‌مند ما با رسانه می‌توان به ایجاد ارتباط دوسویه و مشارکت‌جویانه با رسانه‌ها از یک‌سو و تقویت ساختارهای دموکراتیک جامعه از راستای مباحث نقد، مشارکت فعالانه در حوزه رسانه در بین شهروندان از سوی دیگر دست می‌یابیم، بنابراین آنچه در «سواد رسانه‌ای» می‌تواند مطرح باشد، آموزش مهارت‌های لازم برای برقراری ارتباطی متفکرانه و آگاهانه با رسانه‌ها و در عین حال به وجود آوردن نگاهی دقیق، نقاد و تحلیلی به پیام‌های رسانه‌ای (نوشتاری، دیداری و شنیداری) است.

به زبان ساده اگر بخواهیم بگوییم، سواد رسانه‌ای مثل یک رژیم غذایی است که هوشمندانه مراقب است که چه موادی مناسب هستند و چه موادی مضر؛ چه چیزی را باید مصرف کرد و چه چیزی را نه و یا این که میزان مصرف هر ماده بر چه مبنایی باید استوار باشد.

سواد رسانه‌ای می‌تواند به مخاطبان رسانه‌ها بیاموزد که از حالت انفعالی و مصرفی خارج شده و به معادله متقابل و فعالانه‌ای وارد شوند که در نهایت به نفع خود آنان باشد. بی‌شک سخن، سواد رسانه‌ای کمک می‌کند تا از سفره رسانه‌ها به گونه‌ای هوشمندانه و مفید بهره‌مند شویم فرد بدون داشتن مجموعه مهارت‌ها، شناخت و سواد لازم در مسیر گریز از فضای کاذب سیل مطالبی که در طول روز به سوی او از طریق همین ابزارهای ارتباطی اینترنتی سرازیر می‌شود، قرار نمی‌گیرد و در کنار تشخیص ندادن صواب از ناصواب، دچار آسیب‌ها و همچون هدر رفتن وقت، کناره‌گیری از زندگی روزمره، اعتداد به اینترنت، دامن زدن به شایعه‌های شکل گرفته در فضای مجازی، جایگزینی ارتباطات مجازی به جای ارتباطات - بهره - چهره می‌شود. نکته مهمی که باز باید بر آن تاکید کرد این است که تشخیص و اتخاذ راه‌کارهای نظارتی و تربیتی در رابطه با فرزندان با فضای مجازی مانند دیگر رسانه‌ها و تکنولوژی‌های نوین ارتباطی، نیازمند آگاهی والدین به ویران‌گرایی در خصوص ویژگی‌های فضای مجازی، فرصت‌ها و آسیب‌ها و آثار حضور و فعالیت در فضای مجازی به علاوه استراتژی‌های نظارتی و مدیریتی مناسب و کارآمد برای هر گروه از فرزندان است.

تکنولوژی‌ها معمولاً مانند شمشیری دو لبه هستند که افراط و تفریط در استفاده از آن می‌تواند ما را اسیر و برده این دستاورد بشری کند. ما باید بدانیم تکنولوژی باید در خدمت ما باشد نه ما در خدمت تکنولوژی. برای این که به برده مدرن در عصر مدرن تبدیل نشویم باید یاد بگیریم و تکرار کنیم و بخواهیم که هوشمند باشیم و نه یک مخاطب منفعل که مثل برگه در مسیر هر بادی ممکن است تغییر مسیر داده و در نهایت هم زیر پا له شود.

اما به مطالب موجود در کتاب بسان واکسنی برای محافظت از سماری بنگرید. این نکات شما را واکسینه خواهد کرد تا رباتی بی اطلاعی خودتان در فضاهای آنلاین و محافل نباشید. آمار هم تاکید دارد اکثر کسانی که در این فضا قربانی شده‌اند یا فاقد اطلاع و دانش در این زمینه بوده‌اند یا آنچه بلد بودند را به موقع استفاده نکردند. در پایان مطالعه این کتاب شما باید بدانید در مواجهه با هر پیام باید پرسید چه کسی چرا و با چه هدفی این پیام را ایجاد و ارسال کرده است و این هم نسبت به چه تاثیری بر روی شما داشته باشد. همچنین فراخورها و رفت نگاه سلبی و حذفی نداشته باشید اما هوشمند در عرصه پر تلاطم مجازی حضور داشته باشید. شما باید بتوانید با رسانه‌ای باشید و در پی آن زوایای پنهان در سطرهای نانوشته یک پیام را درک کنید.

امیدوارم آنچه در این اوراق پیش روی شما قرار داده شده است بتواند به برداشته شدن گامی کوچک در راستای ارتقای سواد رسانه‌ای در ایران اسلامی کمک کند. انشاءالله
معصومه نصیری